Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0067

Halászati gazdálkodási megközelítések az érzékeny fajok védelme és az inváziós fajok kezelése érdekében, valamint a helyi gazdaságok javát szolgálva

Az Európai Parlament 2026. március 10-i állásfoglalása az érzékeny fajok védelmét és az inváziós fajok kezelését, valamint a helyi gazdaságok javát szolgáló halászati gazdálkodási megközelítésekről (2025/2011(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 43. cikkére,

– tekintettel a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] (a továbbiakban: KHP-rendelet),

– tekintettel az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló, 2014. október 22-i 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] (a továbbiakban: az idegenhonos inváziós fajokról szóló rendelet),

– tekintettel a fókatermékek kereskedelméről szóló, 2009. szeptember 16-i 1007/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3],

– tekintettel a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról, a 847/96/EK, a

---

1 HL L 354., 2013.12.28., 22. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
2 HL L 317., 2014.11.4., 35. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj.
3 HL L 286., 2009.10.31., 36. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1007/oj.

2371/2002/EK, a 811/2004/EK, a 768/2005/EK, a 2115/2005/EK, a 2166/2005/EK, a 388/2006/EK, az 509/2007/EK, a 676/2007/EK, az 1098/2007/EK, az 1300/2008/EK és az 1342/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2847/93/EGK, az 1627/94/EK és az 1966/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. november 20-i 1224/2009/EK tanácsi rendeletre[4] (a továbbiakban: halászati ellenőrzési rendelet),

– tekintettel a halászati erőforrások és a tengeri ökoszisztémák technikai intézkedések révén történő védelméről, az 1967/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet, továbbá az 1380/2013/EU, az (EU) 2016/1139, az (EU) 2018/973, az (EU) 2019/472 és az (EU) 2019/1022 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 894/97/EK, a 850/98/EK, a 2549/2000/EK, a 254/2002/EK, a 812/2004/EK és a 2187/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[5],

– tekintettel az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint az 1967/2006/EK és az 1005/2008/EK tanácsi rendelet, továbbá az (EU) 2016/1139, az (EU) 2017/2403 és az (EU) 2019/473 európai parlamenti és tanácsi rendelet halászati ellenőrzés tekintetében történő módosításáról szóló, 2023. november 22-i (EU) 2023/2842 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[6],

– tekintettel a természet helyreállításáról és az (EU) 2022/869 rendelet módosításáról szóló, 2024. június 24-i (EU) 2024/1991 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[7],

– tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvre[8] (a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv),

– tekintettel a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre[9] (a továbbiakban: a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv),

---

4 HL L 343., 2009.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1224/oj.

5 HL L 198., 2019.7.25., 105. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1241/oj.

6 HL L, 2023/2842, 2023.12.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj.

7 HL L, 2024/1991, 2024.7.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

8 HL L 206., 1992.7.22., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.

9 HL L 164., 2008.6.25., 19. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.

– tekintettel a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre[10] (a továbbiakban: madárvédelmi irányelv),

– tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2021. június 9-i állásfoglalására[11],

– tekintettel az erős és fenntartható uniós algaágazat létrehozásáról szóló, 2023. május 11-i állásfoglalására[12],

– tekintettel a közös halászati politikáról szóló rendelet végrehajtásának jelenlegi állásáról és a jövőbeli kilátásokról szóló, 2024. január 18-i állásfoglalására[13],

– tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira, különösen az óceánok és tengerek védelmére irányuló 14., a szárazföldi ökoszisztémák védelmére irányuló 15., a szegénység felszámolására irányuló 1., az éhezés megszüntetésére irányuló 2., valamint a fenntartható városok és közösségek kialakítására irányuló 11. célra,

– tekintettel a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára,

– tekintettel a hajók ballasztvizének és üledékének ellenőrzéséről és kezeléséről szóló nemzetközi egyezményre,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A10-0018/2026),

A. mivel az Unió már régen felismerte, hogy a fenntartható halászat és a halászati gazdálkodás ökoszisztéma-alapú megközelítései jelentős szerepet játszanak a tenger biológiai sokféleségének megőrzésében, beleértve az érzékeny fajok védelmét is, a helyi gazdaságok támogatásában, valamint az élelmezésbiztonság és a fenntartható élelmiszerrendszerek biztosításában;

B. mivel az Unió számos szabályozási keretet vezetett be a sebezhető tengeri fajok helyreállítására és védelmére;

C. mivel az érzékeny fajok védelmét és helyreállítását az Unió beilleszti más jogi keretekbe, például a közelmúltban felülvizsgált halászati

---

10 HL L 20., 2010.1.26., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.
11 HL C 67., 2022.2.8., 25. o.
12 HL C, C/2023/1074, 2023.12.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1074/oj.
13 HL C, C/2024/5734, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

ellenőrzési rendeletbe is, gondoskodva az érzékeny fajok megőrzése során felhasználandó adatok gyűjtésének átfogó megközelítéséről;

D. mivel a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) által közzétett vörös lista az egyes fajok védettségi helyzetének átfogó jegyzéke, amely kritikus információkat nyújt az érzékeny tengeri fajok törékeny helyzetéről, és felhívja a figyelmet a szükséges természetvédelmi erőfeszítésekre;

E. mivel az érzékeny fajok járulékos kifogása komoly veszélyt jelent a tengeri biológiai sokféleségre, amint azt a nemzetközi és regionális egyezmények, valamint az uniós jogszabályok is elismerik;

F. mivel a tengeri táplálékláncban a csúcsragadozó szerepét betöltő tengeri madarak jól jelzik a tengeri ökoszisztémák egészségi állapotát;

G. mivel számos olyan projekt létezik, amelyben bizonyos érdekelt felek közösen új gazdálkodási módszereket és eszközöket próbálnak ki abból a célból, hogy a halászati műveletek során csökkentsék az érzékeny fajok járulékos kifogását;

H. mivel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség által 2025-ben közzétett adatok[14] azt mutatták, hogy a védett tengeri területek az uniós vizek 13,7%-át fedték le;

I. mivel a „Mission Ocean and Waters service portal” (az óceánunkra és vizeinkre irányuló bizottsági küldetés honlapja) beszámol egy olyan tanulmányról[15] , amely szerint 2023-ban a halászatot a védett tengeri területek több mint 40%-án engedélyezték, kevesebb mint 25%-án korlátozták, és csak 0,4%-án tiltották meg kifejezetten;

J. mivel az idegenhonos inváziós fajok hozzájárulnak a biológiai sokféleség csökkenéséhez, negatív hatással vannak a halászatra, az akvakultúrára és az ökoszisztéma-funkciókra, továbbá károsak lehetnek az emberi egészségre, az infrastruktúrára és a biológiai védelemre nézve;

K. mivel a nem őshonos fajokkal, korlátozott ellenőrzési intézkedések mellett folytatott akvakultúra-tevékenységek azzal a kockázattal

---

14 Európai Környezetvédelmi Ügynökség, „Marine protected areas in Europe’s seas” (Védett tengeri területek Európa tengereiben), az Európai Környezetvédelmi Ügynökség honlapja – Analysis and data – Indicators, 2025. november 6.

15 Európai Bizottság, „Study on regulations in EU Marine Protected Areas: insights and implications” (Tanulmány az Unió védett tengeri területeinek szabályozásáról: meglátások és következmények), Mission Ocean and Waters service portal.

járhatnak, hogy a fajok elszabadulnak és invazívvá válnak, ami veszélyt jelent az őshonos, vadon élő fajokra és a környezetre nézve;

L. mivel az Unió számos intézkedést fogadott el az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának megelőzése, elterjedési területük felderítése és feltérképezése, valamint terjedésük kezelése érdekében, beleértve különösen az idegenhonos inváziós fajokról szóló rendeletet, amely létrehozza az „Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok” jegyzékét, és ellenőrző intézkedéseket hajt végre;

M. mivel az idegenhonos inváziós fajokról szóló rendelet szerint az idegenhonos inváziós fajok káros hatásai olyan jelentősek, hogy összehangolt, uniós szintű fellépést tesznek szükségessé, és ezért tilos betelepíteni vagy behurcolni, birtokolni, tenyészteni és termeszteni, szállítani vagy forgalomba hozni, illetve szabadon átadni vagy a természetes környezetbe kibocsátani őket;

N. mivel a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvben felsorolt, a jó környezeti állapot meghatározásakor alkalmazandó minőségi mutatók egyike az, hogy az emberi tevékenységek során betelepített nem őshonos fajok olyan mértékben vannak jelen, hogy az nem károsítja az ökoszisztémákat;

O. mivel a megfelelő és időben történő adatgyűjtés rendkívül fontos annak biztosítása érdekében, hogy az idegenhonos inváziós fajokat észleljék és elterjedési területüket feltérképezzék, valamint hogy intézkedéseket hozzanak és hajtsanak végre e fajok terjedésének a lehető legcélzottabb és leghatékonyabb módon történő megakadályozására;

P. mivel egyes tevékenységek, például a tengeri szállítás vagy a turizmus az idegenhonos inváziós fajok terjedésének fontos tényezői, amelyek különös módon függenek az alkalmazott enyhítő intézkedésektől és elővigyázatosságtól;

Q. mivel biodiverzitási stratégiájában az Unió kötelezettséget vállalt arra, hogy kezeli a már megtelepedett idegenhonos inváziós fajokat, és 2030-ig 50%-kal csökkenti az általuk fenyegetett vörös listás fajok számát;

R. mivel az idegenhonos fajokkal foglalkozó európai információs hálózat (EASIN) jelenleg 12 423, különböző környezetekben előforduló idegenhonos fajt, köztük 1440 (11,6%) tengeri fajt követ nyomon; mivel a 2019-es adatok szerint Európa tengeri partvonalainak 53%-ára jelentenek veszélyt az idegenhonos inváziós fajok, azonban a regionális eltérések jelentősek: a Balti-tenger esetében ez az arány 33%, a Fekete-tenger esetében 100%, a Földközi-tenger esetében 98%, az Atlanti-óceán északkeleti részén pedig 25%;

S. mivel az éghajlatváltozás, különösen az óceánok felmelegedése, valamint az áruk és személyek fokozott mozgása kulcsfontosságú tényezők az idegenhonos inváziós fajok behurcolásában, és fokozhatják e fajoknak az érzékeny fajokra, az ökoszisztémákra és ebből következően a halászati tevékenységekre gyakorolt hatását;

T. mivel az idegenhonos inváziós fajok kontrollálatlan terjedése rövid és hosszú távon egyaránt jelentős károkat okoz a halászatnak és az akvakultúrának, például a halászeszközök vagy az akvakultúra-infrastruktúra károsítása, a fogások csökkenése, a természetes állománygyarapodás és termékenység visszaesése, valamint az ökoszisztémák megzavarása révén, és ezek mindegyike veszélyezteti az ökológiai egyensúlyt és a halászközösségek gazdasági életképességét;

U. mivel az idegenhonos inváziós fajok, köztük az idegenhonos ragadozó fajok populációi nemcsak az ökológiai egyensúlyt veszélyeztetik, hanem a part menti halászközösségek, különösen a halgazdaságok és az akvakultúra-ágazatban működő kis- és középvállalkozások társadalmi és gazdasági életképességét is;

V. mivel a halászati gazdálkodás, valamint az akvakultúrában a tervezés és a területgazdálkodás ökoszisztéma-alapú megközelítése javíthatja mindkét ágazat rezilienciáját és alkalmazkodóképességét, különösen helyi szinten;

W. mivel az Unió legkülső régiói – amint azt az EUMSZ 349. cikke elismeri – egyedi kihívásokkal és lehetőségekkel szembesülnek a halászati gazdálkodás, az érzékeny fajok védelme és az inváziós fajok terjedésének megelőzése terén; mivel a halászati kapacitás és a halászati lehetőségek közötti egyensúly mérésére használt mutatókat a helyi körülményekhez kell igazítani, figyelembe véve e régiók távoli fekvését, biológiai sokféleségük gazdagságát és egyediségét, társadalmi és gazdasági sajátosságaikat, valamint a helyi halászati ágazat kritikus szerepét az élelmezésbiztonság garantálásában és e régiók gazdaságának támogatásában;

X. mivel az idegenhonos inváziós fajok kezeléséhez határozott nemzetközi fellépésre is szükség van; mivel a Biológiai Sokféleség Egyezmény horizontális kérdésként ismeri el az idegenhonos inváziós fajokat, és a biológiai sokféleségre vonatkozó kunming-montreali keret célja, hogy 2030-ig legalább 50%-kal csökkentse az idegenhonos inváziós fajok behurcolását és megtelepedését;

Y. mivel a környezetvédelmi erőfeszítéseket olyan intézkedéseknek kell kísérniük, amelyek erősítik az európai halászflotta versenyképességét, valamint biztosítják az ágazat gazdasági életképességét és a generációs megújulást a part menti közösségekben;

Z. mivel egyes régiókban az inváziós fajok terjedése és a ragadozók populációinak növekedése hatással van az ökoszisztémára, valamint a halászati és akvakultúra-ágazatra, és a kisüzemi part menti műveletek különösen kiszolgáltatottak ennek;

AA. mivel a Bizottság által szervezett nyilvános konzultáció során az összes válaszadó 94%-a jelezte, hogy ellenzi vagy határozottan ellenzi a fókatermékek forgalomba hozatalát, és elutasította azt mint halászati gazdálkodási intézkedést; mivel a válaszadók 89%-a jelezte, hogy a fókavadászat jelentős erkölcsi aggályokat vet fel[16];

AB. mivel az Eurostat átfogó adatbázist tart fenn a halászati fogásokra vonatkozó hosszú távú adatokról, amely értékes információkkal szolgálhat a hatékony halászati gazdálkodási stratégiák kidolgozásához és az érzékeny fajok értékeléséhez, és hozzájárulhat az idegenhonos fajokra vonatkozó korai előrejelző rendszerek kialakításához;

AC. mivel az állományvédelmi és gazdálkodási erőfeszítésekhez egyéb hatékony, területalapú állományvédelmi intézkedések is hozzájárulhatnak;

AD. mivel nincsenek a ballasztvízre vonatkozó, közvetlen uniós szabványok; mivel az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzésére és kezelésére vonatkozó szabályok a hajók ballasztvizének és üledékének ellenőrzéséről és kezeléséről szóló nemzetközi egyezményt az aggodalomra okot adó inváziós fajok kezelését célzó egyik lehetséges intézkedésként ismerik el;

Érzékeny fajok: az óceánok rezilienciájának indikátorai

1. hangsúlyozza az egészséges tengeri ökoszisztémák, élőhelyek és fajok Unión belüli biztosításának fontosságát;

2. kiemeli, hogy az érzékeny fajok a tengeri ökoszisztémákban egyedülálló szerepet töltenek be, valamint hogy kezelésük, megőrzésük és védelmük környezeti, gazdasági és társadalmi előnyökkel jár;

3. hangsúlyozza, hogy egyes érzékeny fajok értékes mutatói a tengeri ökoszisztémák egészségének, korai előrejelzést adnak az ökológiai egyensúlyhiányokról, és hozzájárulnak az ökoszisztéma rezilienciájához, közvetlen hatást gyakorolva a halászat és az akvakultúra termelékenységére;

---

16 Európai Bizottság, „Trade in seal products – fitness check of EU rules” (Fókatermékek kereskedelme – az uniós szabályok célravezetőségi vizsgálata), az Európai Bizottság weboldala.

4. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az érzékeny fajok védelmére összpontosító megközelítések mellett alkalmazzanak ökoszisztéma-alapú megközelítést a halászati gazdálkodásban, és mindeközben támogassák a halászok gazdasági és társadalmi jólétét, valamint biztosítsák a védett tengeri területekre és a biológiai sokféleség szempontjából nagy jelentőséggel bíró területekre vonatkozó uniós célok és nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítését;

5. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a környezetértékelések során és a halászati gazdálkodásban következetesen vegyék figyelembe azokat a változásokat, amelyeket az éghajlatváltozás okoz az ökoszisztémákban;

6. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az (EU) 2019/1241 rendelet 3. cikkével összhangban csökkentsék és lehetőség szerint szüntessék meg az érzékeny tengeri fajok járulékos kifogását, biztosítva, hogy az ilyen fogások ne jelentsenek fenyegetést e fajok védettségi helyzetére nézve;

7. hangsúlyozza, hogy az elmúlt évtizedekben megváltoztak az élőhelyek, ami egyes fajok eltűnéséhez vezetett, miközben lehetővé tette új fajok megjelenését; e tekintetben hangsúlyozza, hogy növelni kell a polgárok, különösen a halászok és horgászok tudatosságát az adatgyűjtés fontosságával és az adaptív irányítás szükségességével kapcsolatban;

8. hangsúlyozza a védett tengeri területekre vonatkozó, tudományosan megalapozott gazdálkodási tervek fontosságát – beleértve azok környezeti, társadalmi és gazdasági dimenzióit és eredményeit is – annak biztosítása érdekében, hogy az állományvédelmi intézkedések célzottak és hatékonyak legyenek, és igazodjanak az ökoszisztéma-specifikus igényekhez, valamint hogy végrehajtásuk hatékony legyen; felhívja a figyelmet arra az uniós célra, hogy 2030-ra az uniós tengerek 30%-a védelemben részesüljön;

9. emlékeztet arra, hogy a halászoknak a megoldás szerves részét kell képezniük, és képviseltetniük kell magukat valamennyi tanácsadó testületben, és e tekintetben kiemeli annak fontosságát, hogy biztosítsák valamennyi halász, különösen a kisüzemi halászok képviseletét; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy képviseletük nem mindig biztosított megfelelően;

10. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy teljes mértékben használják ki a közös halászati politika eszközeit, különösen a halászati kölcsönhatások kezelésére és az érzékeny fajok védelmének fokozására irányuló technikai intézkedéseket, ugyanakkor az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap rendelkezéseivel összhangban biztosítsanak méltányos és hatékony kompenzációt a hagyományos halászterületekhez való hozzáférés elvesztése által

érintett halászok számára; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a jelenlegi jogszabályok végrehajtását és érvényesítését;

11. sürgeti a tagállamokat, hogy a halászati lehetőségek elosztása során teljes mértékben használják ki a KHP-rendelet 17. cikkében foglalt rendelkezéseket annak érdekében, hogy ösztönözzék a halászokat az érzékeny fajok járulékos kifogásának minimalizálását vagy megszüntetését célzó intézkedések alkalmazására, valamint hogy ösztönzőket biztosítsanak a szelektív halászeszközöket vagy alacsony környezeti hatással járó halászati technikákat alkalmazó halászhajók számára, különös figyelemmel a kisüzemi flottákra;

12. emlékeztet arra, hogy a közös halászati politika keretében gyűjtött adatok fontos szerepet játszanak a halászat érzékeny fajokra gyakorolt hatásának pontos meghatározásában, valamint felhívja a figyelmet a tudományos szakvéleményekkel és az uniós jogszabályokkal összhangban álló, jobb nyomonkövetési rendszerek fontosságára; hangsúlyozza a járulékos fogásokra vonatkozó átfogó, fajspecifikus adatok fontosságát a célzott mérséklési intézkedések lehetővé tétele, az adaptív gazdálkodási stratégiák megalapozása, valamint a társadalmi-gazdasági tényezőket is figyelembe vevő és az Unió élelmezésbiztonságát biztosító kiegyensúlyozott és tudományosan megalapozott intézkedések elfogadásának megkönnyítése érdekében;

13. felhívja a figyelmet annak jelentőségére, hogy a szakpolitikai területeken átívelő holisztikus megközelítés hozzájárulhat az érzékeny fajok és élőhelyek nyomon követésének, védelmének, helyreállításának és felépülésének megerősítéséhez; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a jelenlegi jogszabályokat a közös halászati politikához közvetlenül kapcsolódó területeken túl valamennyi releváns szakpolitikai területen végre kell hajtani;

14. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a tengeri környezet kezelésére vonatkozó ökoszisztéma-alapú megközelítéseket, lehetőség szerint figyelembe véve a fajok közötti kölcsönhatásokat és a tengeri ökoszisztémákra nehezedő valamennyi terhelést, beleértve az éghajlatváltozást és az akár szárazföldi, akár más forrásokból származó szennyezést;

15. hangsúlyozza, hogy a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek alapján hatékonyan védett és kezelt védett tengeri területek – természetvédelmi célkitűzéseiktől függően – hozzájárulnak az érzékeny fajok járulékos kifogásának minimalizálásához, a halak ívó- és halbölcsőhelyeinek, valamint fiatal egyedeinek védelméhez, valamint az érzékeny élőhelyekre gyakorolt hatások csökkentéséhez;

16. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az ökoszisztéma-alapú halászati gazdálkodás – és azon belül az érzékeny fajok védelmére

irányuló intézkedések – biztosítása érdekében értékeljék a regionális és helyi populációk méretét, a fajok állapotát és tendenciáit, valamint a kiegyensúlyozatlan populációk halászati tevékenységekre gyakorolt lehetséges hatásait;

17. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint növeljék az érzékeny fajokkal és a gazdálkodási megközelítésekkel kapcsolatos tudományos programok támogatását; felhívja a figyelmet arra, hogy egyes régiókban az érzékeny fajok, például a kárókatonák és fókák növekvő populációi hatással vannak a halállományokra, a halászati és akvakultúra-tevékenységekre, valamint más érzékeny fajok populációira; úgy véli, hogy a szabályozási keret rendelkezik a fejlesztések lehetővé tételéhez szükséges eszközökkel, tekintettel az érzékeny fajok helyi állapotára; felkéri ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az aktív és hatékony állománygazdálkodás jobb lehetővé tétele és az ökoszisztéma-alapú gazdálkodás támogatása érdekében a meghozandó intézkedések között vegyék figyelembe a madárvédelmi irányelvben és az élőhelyvédelmi irányelvben előírt valamennyi lehetőséget;

18. sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Unió halászati gazdálkodási megközelítései igazodjanak a közös halászati politikához, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiához és az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásaihoz, például a kunming-montreali globális biodiverzitási kerethez; e tekintetben hangsúlyozza, hogy intézkedéseket kell hozni az Unió tengeri ökoszisztémáiban élő érzékeny fajok csökkenésének megállítására, többek között a megfelelő természetvédelmi intézkedések végrehajtása és az élőhelyek védelme révén;

19. felhívja a Bizottságot, hogy lépjen fel a regionális halászati gazdálkodási szervezetekben az érzékeny fajok járulékos kifogásának csökkentése és lehetőség szerinti felszámolása, a tengeri eredetű élelmiszerek kereskedelmének és behozatalának korlátozása, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni intézkedések megerősítése érdekében, többek között a vámellenőrzés javítása és a regionális halászati gazdálkodási szervezetekhez tartozó partnerekkel való együttműködés révén;

Inváziós fajok: az óceánjainkat és gazdaságunkat fenyegető veszélyforrás

20. hangsúlyozza, hogy az idegenhonos inváziós fajok veszélyeztetik a halászatot és az akvakultúrát, az őshonos tengeri biológiai sokféleséget és az ökoszisztémákat, és ezáltal kihatnak a halászok és a part menti közösségek megélhetésére és jövedelmére;

21. felhívja a figyelmet arra, hogy a kisüzemi part menti halászat hozzájárulása a helyi gazdaságokhoz és az Unió

élelmezésbiztonságához alapvető fontosságú, és hangsúlyozza, hogy e halászati forma egyre nagyobb veszélynek van kitéve a környezeti stressztényezők, például az inváziós fajok és az éghajlatváltozás miatt, beleértve bizonyos fajok tömeges vándorlását, különösen a vizek felmelegedése miatt, amely jelenség súlyos veszteségeket okoz, különösen a kagylótenyésztők számára, akik kétszeresen is rosszul járnak, egyrészt a termelés visszaesése, másrészt a ragadozókhoz kapcsolódó költségek növekedése miatt;

22. emlékeztet arra, hogy az Unióban 88 idegenhonos inváziós fajt szabályoznak szigorúan, köztük 47, az Unió számára veszélyt jelentő állatfajt és 41 növényfajt;

23. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Unió számára veszélyt jelentő fajok jelenlegi jegyzéke nem ismeri el teljes mértékben az idegenhonos inváziós fajok uniós halászatra, akvakultúrára és tengeri környezetre jelentett veszélyét, mivel jelenleg csak két tengeri faj (a Plotosus lineatus és a Rugulopteryx okamurae), valamint bizonyos, brakkvizes környezetekben előforduló fajok szerepelnek a listán; kéri, hogy naprakész tudományos szakvélemények és kockázatértékelések alapján javítsák e jegyzéket;

24. rámutat a fajok megfelelő kezelésének szükségességére, és aggodalommal veszi tudomásul, hogy egyes fajok bizonyos régiókban fokozottan vannak jelen, például:

    a) a csendes-óceáni osztrigafajok és idegenhonos rákfajok az Északi-tenger déli részén, különösen a holland tengerpart mentén;

    b) a feketeszájú géb, amely káros hatással van az ökoszisztémára, és különösen veszélyezteti a garnélarákot, a lepényhal-alakúakat és az őshonos gébféléket, különösen az északi-tengeri vizek környékén;

    c) a kék tarisznyarák, a Hemigrapsus takanoi, a Mnemiopsis leidyi és a Gonionemus vertens az Atlanti-óceán északkeleti részén;

    d) a Pterois miles, a Fistularia commersonii és a Lagocephalus sceleratus Görögország és Ciprus körül;

    e) az Ebróba behurcolt vándorkagyló (Dreissena polymorpha), valamint a harcsa (Silurus glanis) Spanyolországban;

    f) a Rugulopteryx okamurae nevű ázsiai alga, különösen a Földközi-tenger nyugati térségében;

25. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre regionális, fajspecifikus megfigyelési rendszereket, többek között a gazdaságilag releváns élőhelyeket érintő idegenhonos fajokra vonatkozó összehangolt korai előrejelzési és reagálási stratégiákat;

26. sajnálatát fejezi ki a tengeri idegenhonos inváziós fajokra vonatkozó egyedi nyomonkövetési programok hiánya miatt, és felszólít a nyomonkövetési módszerek javítására és a mutatók Unió-szerte történő harmonizálására, valamint a technikai és pénzügyi támogatás növelésére, különösen a legkülső régiók számára, amelyek egyedi biológiai sokféleségük és távoli fekvésük miatt külön kiegészítő finanszírozást igényelnek;

27. javasolja, hogy valamennyi európai tengeri régióra és alrégióra vonatkozóan állapítsanak meg küszöbérték-meghatározási módszertant és értékeket, figyelembe véve a halászatra és az akvakultúrára gyakorolt hatást, az útvonalak kezelhetőségét és az uniós és nem uniós flották szigorúbb ellenőrzésének szükségességét, az inváziós fajokat célozva, valamint javasolja a hajók ballasztvizének és üledékének ellenőrzéséről és kezeléséről szóló nemzetközi egyezmény végrehajtását és a hajótest-szennyeződésre vonatkozó iránymutatások alkalmazását;

28. felhívja a figyelmet a szárazföldi és édesvízi ökoszisztémákba, valamint az óceánokba és tengerekbe betelepített vagy behurcolt idegenhonos inváziós fajok közötti lehetséges kapcsolatokra, valamint azoknak a halászatra és az akvakultúrára gyakorolt hatásukra; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki átfogó stratégiát e probléma kezelésére;

29. hangsúlyozza, hogy a tengeri idegenhonos inváziós fajok behurcolásának hatékony megelőzése, valamint elterjedésük kezelése és elburjánzásuk kiváltó okainak kezelése érdekében abszolút prioritás a holisztikus, megelőző jellegű és többvektoros, útvonalalapú gazdálkodási megközelítés; ösztönzi a tagállamokat, hogy a halászatot és az akvakultúrát érintő új, kialakulóban lévő és magas kockázatú idegenhonos inváziós fajok azonosításának és rangsorolásának eszközeként és forrásaként fokozottabban alkalmazzák a kilátások feltérképezését és az olyan új technikákat, mint az eDNS, a mesterséges intelligencia és az automatizált nyomon követés, valamint vonják be a halászokat, a horgászokat, a part menti közösségeket és a civil tudományt; sürgeti a Bizottságot, hogy alkalmazza ezt az integrált megközelítést az európai óceánügyi paktum végrehajtása során az ágazatok és a tagállamok közötti összehangolt fellépés biztosítása érdekében;

30. felhívja a tagállamokat, hogy a tengeri idegenhonos inváziós fajok korai észlelésére és gyors felszámolására irányuló intézkedések gyors végrehajtása, valamint a már széles körben elterjedt fajok kezelése érdekében erősítsék meg a kommunikációt, a koordinációt és az együttműködést, különösen a határokon átnyúló területeken, és közben fokozzák a biológiai biztonságot; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy működjön együtt a tagállamokkal ezen intézkedések kiterjesztése érdekében az ugyanazon tengeri

medencével rendelkező nem uniós országokkal való együttműködés révén;

31. fokozott együttműködést javasol a tudományos intézmények és az uniós ügynökségek között a tengeri inváziós fajok elterjedésével, hatásával és ellenőrzésével kapcsolatos tudástranszfer és alkalmazott kutatás javítása érdekében;

32. hangsúlyozza, hogy a Földközi-tenger, amely az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet szerint 20%-kal nagyobb mértékben melegszik, mint a világ többi része, különleges gócpont, amely világszerte több idegenhonos inváziós fajnak ad otthont, mint bármely más tenger, és ez jelentős negatív hatást gyakorol a tengeri ökoszisztémákra, valamint a halászati és akvakultúra-ágazatra, ezért különös figyelmet igényel; e tekintetben sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy különítsenek el további forrásokat, és hozzanak sürgős intézkedéseket e fajoknak a Földközi-tenger medencéjében való elterjedésének megállítására;

33. felhívja a Bizottságot, hogy a tengeri inváziós fajok jelentette kihívások kezelésére irányuló tudományos nyomonkövetési kezdeményezések és kísérleti projektek terén támogassa a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottságot;

34. felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap és más költségvetési programok keretében a halászokkal, a helyi hatóságokkal és a tudományos szervezetekkel együttműködve bocsásson rendelkezésre külön finanszírozást az inváziós fajok kutatásának, megelőzésének és felszámolásának támogatására, illetve amennyiben a felszámolás nem lehetséges, terjedésük kezelésére és a terjedés hatásaiból való felépülésre; megerősíti azon meggyőződését, hogy ezt a finanszírozást a következő többéves pénzügyi keretben rendelkezésre kell bocsátani;

35. kiemeli az EASIN értesítési rendszerének fontosságát, különösen az új észlelésekkel, a felszámolási intézkedésekkel és a hivatalos ellenőrzések észleléseivel kapcsolatos, időben történő és átfogó bejelentések szempontjából; sürgeti a tagállamokat, hogy javítsák a rendszert további információk, különösen az eloszlási adatok rendelkezésre bocsátásával, kiegészítve azokat a halászoktól, az akvakultúra-ágazati termelőktől és az összes többi érdekelt féltől kapott tájékoztatással;

36. emlékeztet az idegenhonos inváziós fajok nemzetközi dimenziójára, és javasolja, hogy az Unió valamennyi rendelkezésre álló nemzetközi fórum és különösen a regionális halászati gazdálkodási szervezetek, a Biológiai Sokféleség Egyezmény és a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia felhasználásával erősítse meg ezzel kapcsolatos fellépéseit; felhívja az Uniót, hogy más nemzetközi szervezetekkel és nem uniós országokkal fokozza az

együttműködésen alapuló tudásmegosztást és a kölcsönös tanulási csereprogramokat;

37. hangsúlyozza az ugyanazon tengermedencén osztozó nem uniós országokkal való együttműködésben rejlő lehetőségeket, többek között a regionális halászati gazdálkodási szervezeteken keresztül, a bevált gyakorlatok megosztása, a beruházások mozgósítása és az idegenhonos inváziós fajok hatásának kezelésére irányuló közös célok meghatározása érdekében;

A part menti közösségek előtt álló lehetőségek és kihívások

38. hangsúlyozza, hogy az idegenhonos inváziós fajok jelentős negatív hatást gyakorolnak a tengeri biológiai sokféleségre és ökoszisztémákra, a kék gazdaság tevékenységeire, többek között a halászatra és az akvakultúrára, valamint a tengerhez nem kapcsolódó egyéb gazdasági tevékenységekre, valamint a part menti közösségekre és a társadalom egészére; úgy véli, hogy az új inváziók hatékony megelőzése és a sikeres mérséklési intézkedések végrehajtása érdekében a biológiai sokféleség csökkenésén és az ökoszisztémákra gyakorolt hatásokon túl mindenképpen figyelembe kell venni az idegenhonos inváziós fajok tágabb társadalmi, gazdasági és kulturális következményeit is;

39. sürgeti a Bizottságot, hogy dolgozzon ki külön mutatót az uniós tengerekben élő érzékeny és inváziós fajokra vonatkozóan, figyelembe véve az olyan listákat, mint a Természetvédelmi Világszövetség vörös listája, és hogy ezt a mutatót a terjedés, valamint a védelmi és egyéb gazdálkodási erőfeszítések jobb nyomon követése érdekében vegye fel az Eurostat fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos kiadványaiba;

40. felhívja a Bizottságot, hogy az európai kutatási és innovációs programok jövőbeli projektjeibe építse be az idegenhonos inváziós fajokkal, valamint az azok fenntartható kezelésére és ellenőrzésére szolgáló környezetbarát megoldásokkal kapcsolatos kutatás finanszírozását;

41. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy kompenzációs rendszerek és alkalmazkodási alapok révén támogassák az érintett halászati és akvakultúra-ágazati szereplőket a meglévő pénzügyi rendelkezésekkel összhangban, különösen az inváziós fajok miatt közvetlen gazdasági veszteséggel küzdő területeken; hangsúlyozza, hogy célzott pénzügyi és szabályozási ösztönzőket kell biztosítani az inváziós fajok helyi halászok általi célzott kifogásának és eltávolításának ösztönzésére a part menti vizeken és a belvízi utakon, az ökológiai terhelés csökkentésének eszközeként, a helyi megélhetés támogatása mellett; hangsúlyozza, hogy a biztosítási rendszerek szerepet játszhatnak a probléma kezelésében, különös

tekintettel a kagylótenyésztőket, az akvakultúra-ágazati termelőket és a halászokat érintő következményekre;

42. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy dolgozzanak ki figyelemfelkeltő kampányokat a halászok, a hal- és kagylótenyésztők, a halászati ágazat érdekelt felei, köztük a horgászok, valamint a nyilvánosság tájékoztatása és bevonása érdekében az idegenhonos inváziós fajok betelepítéséről vagy behurcolásáról, észleléséről és hatásairól, környezeti és gazdasági hatásairól, valamint a betelepítésük vagy behurcolásuk és elterjedésük jelentette kockázatok minimalizálásának módjairól;

43. amennyiben megvalósítható, programok kidolgozását ajánlja az inváziós fajokra vonatkozóan, azzal a céllal, hogy fokozzák a populációk ellenőrzését és kompenzációs lehetőségeket biztosítsanak a halászok számára;

44. úgy véli, hogy az idegenhonos inváziós fajok kezelése lehetőséget biztosíthat további ideiglenes jövedelemre az olyan, hozzáadott értéket képviselő termékek előállítását célzó alkalmazott innováció révén, mint a biotrágyák és a mezőgazdasági szubsztrátok, amelyek támogatják e fajok ellenőrzését és lehetőség szerint kiirtását; felszólítja a Bizottságot, hogy ezen a területen finanszírozza a kutatást és a technológiatranszfert;

45. hangsúlyozza, hogy amennyiben az inváziós fajok kiirtása nem megvalósítható, az e fajok emberi fogyasztás céljából történő kiaknázása további ideiglenes jövedelmet biztosíthat a halászok számára, és hozzájárulhat az Unió helyi gazdaságainak javát szolgáló jóléthez;

46. üdvözli egyes idegenhonos inváziós fajok, például az algák élelmiszerként és nem élelmiszerként történő ideiglenes gazdasági felhasználását; rámutat arra, hogy az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerek mellett ilyen felhasználási terület lehet még az állati és haltakarmány, a gyógyszerek, a csomagolóanyag, a kozmetikumok vagy a bioüzemanyagok előállítása;

47. megismétli, hogy a végső cél mindig az idegenhonos inváziós fajok kiirtása; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az idegenhonos inváziós fajok kiaknázásától való gazdasági függésnek mindig átmenetinek vagy másodlagosnak kell lennie, és nem ösztönözheti e fajok elterjesztését vagy forgalomba hozatalát;

48. fokozott és célzott pénzügyi támogatást kér a part menti megélhetési lehetőségek és a tengeri ökoszisztémák hatékony kezelésének és védelmének, valamint az érzékeny fajok megőrzésének javítása érdekében, továbbá regionális, nemzeti és uniós szinten az idegenhonos inváziós fajokra vonatkozó tájékoztatási, nyomonkövetési és korai előrejelző rendszereket szorgalmaz,

tekintettel az ilyen támogatás halászatra, biológiai sokféleségre és ökoszisztémákra gyakorolt pozitív hatására;

49. ragaszkodik ahhoz, hogy a jövőbeli többéves pénzügyi keret nyújtson finanszírozást a halászflotta versenyképességének megerősítésére olyan kihívásokkal szemben, mint a növekvő költségek, a halászterületek elvesztése és az inváziós fajok hatása; kiemelten fontosnak tartja a halászok finanszírozási forrásokhoz való hozzáférésének javítását hajóik korszerűsítése, műveleteik digitalizálása és bevételi forrásaik diverzifikálása érdekében;

50. emlékezteti a Bizottságot, hogy a legkülső régiók, valamint a szigetek és a part menti területek fontos biztonságos menedékül szolgálnak az érzékeny tengeri fajok számára, ugyanakkor rendkívül kiszolgáltatottak is az idegenhonos inváziós fajokkal szemben; kéri, hogy ismerjék el ezen érzékeny fajok védelmének és az idegenhonos inváziós fajok elleni küzdelemnek a fontosságát ezekben a régiókban, konkrétan egy, a távoli térségekre és szigetekre jellemző helyi halászati lehetőségeket biztosító program létrehozása révén; kiemeli a fenntartható ökoturizmusban mint a diverzifikációs lehetőségek biztosításának eszközében rejlő lehetőségeket, megőrizve ugyanakkor e régiók egyedülálló biológiai sokféleségét, és közvetlen előnyöket biztosítva a halászati és akvakultúra-ágazat számára;

°

° °

51. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.